

บทคัดย่อภาษาไทย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมแสวงหาการดูแลสุขภาพ แหล่งสนับสนุน และการสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลที่มีเด็กเจ็บป่วยด้วยโรคติดเชื้อเฉียบพลันในระบบทางเดินหายใจ ตลอดจนหาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมแสวงหาการดูแลสุขภาพของผู้ดูแลที่มีเด็กป่วยเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันในระบบทางเดินหายใจอายุ 1-5 ปี จำนวน 221 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมและแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมแสวงหาการดูแลสุขภาพของผู้ดูแล และตรวจหาความเชื่อมั่นด้วยสูตรอัลฟาครอนบาค เท่ากับ 0.74 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ เปอร์เซ็นต์ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมแสวงหาการดูแลสุขภาพ

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้ดูแลที่มีเด็กเจ็บป่วยได้รับการสนับสนุนทางสังคมโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านอารมณ์ด้านการประเมิน ด้านข้อมูล และด้านทรัพยากร โดยมีค่าเฉลี่ย 3.28 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.344 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการประเมินมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.36 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.544 รองลงมา คือ ด้านอารมณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.34 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.419 ด้านทรัพยากร มีค่าเฉลี่ย 3.29 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.599 และด้านข้อมูล 3.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.429

2. กลุ่มของบุคคลที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนมากที่สุดขณะที่ผู้ดูแลมีเด็กป่วยส่วนใหญ่ได้รับความช่วยเหลือจากญาติพี่น้อง ที่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือดถึงร้อยละ 52.94 รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลร้อยละ 41.62 และจากกลุ่มเพื่อนร้อยละ 5.42

3. ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลกับพฤติกรรมแสวงหาการดูแลสุขภาพของผู้ดูแลและทดสอบความสัมพันธ์ตามอาการสำคัญ ได้แก่ อาการไข้ ไอ น้ำมูกไหล หายใจอึดอัด พบว่า การสนับสนุนทางสังคมโดยรวมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมแสวงหาการดูแลสุขภาพเด็กที่มีการเจ็บป่วยด้วยโรคติดเชื้อเฉียบพลันในระบบทางเดินหายใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t=0.135, p=0.045$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การสนับสนุนทางด้านอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมแสวงหาการดูแลสุขภาพเด็กที่มีการเจ็บป่วยด้วยโรคติดเชื้อเฉียบพลันในระบบทางเดินหายใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ($r=0.284, p=0.000$) รองลงมา คือ การสนับสนุนด้านการประเมิน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมแสวงหาการดูแลสุขภาพเด็กที่เจ็บป่วยด้วยโรคติดเชื้อเฉียบพลันในระบบทางเดินหายใจ ($r=0.044, p=0.520$) การสนับสนุนด้านทรัพยากร พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมแสวงหาการดูแลสุขภาพเด็กที่เจ็บป่วยด้วยโรคติดเชื้อเฉียบพลันในระบบทางเดินหายใจ ($r=-0.011, p=0.876$) และการสนับสนุนด้านข้อมูล พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมแสวงหาการดูแลสุขภาพเด็กที่เจ็บป่วยด้วยโรคติดเชื้อเฉียบพลันในระบบทางเดินหายใจ ($r=0.054, p=0.423$)

คำสำคัญ : การสนับสนุนทางสังคม ระบบทางเดินหายใจ ผู้ดูแล เด็ก

Abstract

This descriptive research aimed to 1) describe health care seeking behavior, resource and social support of caregivers of children with acute respiratory tract infection and 2) examine the relationship between social support and health care seeking behavior of them. Using purposive sampling, sample composed of 221 caregivers of children with acute respiratory tract infection age between 1 and 5 years old who visited Maharat Nakhon Ratchasima Hospital. The instruments used in this study were an interview questionnaire for social support and health care seeking behavior of caregivers which modified House's Social Support Concept and behavior scale for respiratory tract infection patient developed by researcher. Conbach's alpha reliability coefficient was 0.749. Data were analyzed by using descriptive statistics (frequency, percentage, mean, standard derivation). Pearson's product moment correlation coefficient was used to examine the relationship between social support and health care seeking behavior.

Results were as follows:

1. Caregivers received all 4 dimensions of social support including; emotion, appraisal, information and resource. Average score was 3.28, Standard deviation (S.D.) was 0.344. When consider each dimension, it revealed that the highest score was appraisal support ($\bar{x}=3.26$, S.D. = 0.544) followed by; emotional support ($\bar{x}=3.34$, S.D. = 0.599), instrument support ($\bar{x}=3.29$, S.D.=0.599), and information support ($\bar{x}=3.14$, S.D.=0.429), respectively.
2. Caregivers accepted social support from relatives (52.94%), health care professions (41.62%) and friends (5.42%), respectively.
3. The relationship between Family Social Support on caregiving and caregiver behavior including chief complaint correlation testing for instance, fever cough, nasal congestion and sternal retraction found that total social support related to caregiver behavior significantly at $p < 0.05$ ($r=0.135$, $p=0.045$). Determining each mode found that emotional support related to caregiver behavior significantly ($p < .05$) ($r=0.284$, $p=0.000$)

Keywords: Social Support, caregiver, acute respiratory tract infection